

Przegląd Cukierniczy

Miesięcznik

przemysłu cukierniczego, przetworów owocowych i branż pokrewnych

„Venetia” Sp. Akc.

najstarsze przedsiębiorstwo w Wielkopolsce

poleca:

najwyborniejszą czekoladę śmietankową z orzechami, mleczno-śmietankową, mleczną i wiele innych.

Poznań, ul. Dąbrowskiego 97. Tel. 69-65

PP. Cukiernicy!

**Drogie masło naturalne
zastąpi zupełnie**

„Amada Tryumf”

**najlepsze masło roślinne nagrodzone
kilkakrotnie złotymi medalami**

dostarczam odwrotnie

JAN KAJEWSKI - Poznań

ul. 27 Grudnia 5

Telefon 25-45, 55-66

Stanowisko pp. mistrzów cukierniczych w sprawie popierania polskiego przemysłu cukierniczego

W miesiącu sierpniu r. b. odbyło się w Środzie u kol. Hołogi zebranie Cechu St. Mistrzów cukierniczych w Poznaniu. Sprawozdanie z tego zebrania podaliśmy w ostatnim nrze „Przeglądu Cukierniczego”. Jakkolwiek na wspomnianem zebraniu była także szeroko omawiana sprawa popierania przemysłu cukierniczego, nie poświęciliśmy tej kwestji dużo miejsca w odnośnem sprawozdaniu, pragnąc przebiegowi tej nader ważnej dyskusji osobny poświęcić artykuł, co niniejszem czynimy.

Czy cech Starszych Mistrzów cukierniczych niema co innego do roboty, jak poświęcanie drogiego czasu sprawom, które więcej obchodzić winny fabrykantów niż nie-fabrykantów? — Z takim naiwnem pytaniem mógłby przecież wystąpić ten lub ów sklepiarz, którego mało obchodzi pochodzenie sprzedawanych przezeń wyrobów cukierniczych, byle on zarobił. Takim też ludziom krótkozwrotnym nie podoba się żadna dyskusja na temat: „Swoj do swego po swoje”, bo mając jedynie swój osobisty interes na uwadze, mało zwykle obchodzą ich rzeczy, mające bliską styczność ze społeczeństwem i państwem. A właśnie zagadnienie, którem się tu zajmujemy, nie jest jakąś drobną sprawą obchodzącą danego fabrykanta lub daną gałąź przemysłu, lecz jest ono zagadnieniem wybitnie społecznem i państwowem.

Kwestją popierania przemysłu rodzimego zajmuje się dzisiaj, a przynajmniej powinno się żywo zajmować całe społeczeństwo polskie bez względu na przekonania polityczne i przynależność partyjną danych odłamów społeczeństwa. Nie mniejszą uwagę popieraniu wytwórczości polskiej muszą poświęcić władze nasze, co też jak widać wielkie tej sprawie przypisują znaczenie. Pan premier Bartel przed niedawnym czasem powiedział nawet, że kto

zamiast wyrobu krajowego kupuje towar obcy, ten dopuszcza się zdrady stanu. Po nim zaś z okazji otwarcia tegorocznych Targów we Lwowie zabrał głos w tej samej materji pan minister Kwiatkowski, nawołując społeczeństwo polskie do sprzedawania i kupowania wyłącznie wyrobów krajowych, od czego zależy przyszłość polskiego przemysłu.

Z powyżej przytoczonych słów wynika, jak wielką wagę i w rządzie naszym przypisuje się sprawie przemysłu krajowego. A przypisuje się tę wagę dlatego, ponieważ bez najdalej idącego poparcia przemysłu rodzimego, nie dokonalibyśmy nigdy utrwalenia bytu ekonomicznego państwa polskiego. Toteż cech mistrzów cukierniczych tak trzeźwo na sprawę patrząc, poświęcił jej specjalne zebranie, by zarazem zachęcić swych członków do kupowania krajowych wyrobów cukierniczych.

Obszerna wymiana zdań jaka na tem zebraniu po tej linii się toczyła, wykazała, że wśród członków cechu nie ma różnicy w poglądach co do tej sprawy; wszyscy mówcy odnieśli się do poruszonego tematu najprzychylniej. Zdawali bowiem sobie sprawę także z tego, że popieranie polskiego przemysłu cukierniczego leży przedewszystkiem w interesie każdego polskiego cukiernika, gdyż tylko przez kupowanie krajowych słodczy zapewnimy w kraju byt polskiemu cukiernikowi. Z drugiej strony jednak dyskusja wykazała, że pomimo tego uświadomienia i zdawania sobie sprawy z konieczności popierania przemysłu krajowego, i wśród członków cechu cukierniczego są tacy, co wyroby obce (np. „Sarottii”) sprzedają. Dzieje się to — jak dowodzono — ze względów czysto konkurencyjnych. Gdyby — tak sobie tłómaczono — sklepy z cukierkami wyrzekły się sprzedaży obcych wyrobów, natenczas cukiernie zastosowałyby się do tego bezwzględnie. Sądzymy jednak, że

ktoś musi tę bezwzględną walkę w tym kierunku zapoczątkować, a inicjatywa ta powinna wyjść bezwarunkowo od fachowców jako najwięcej w tej sprawie zainteresowanych. Przytem niemniej ważną jest rzeczą wiedzieć, jakie wyroby uważać należy za czysto-polskie.

Z chwilą, kiedy w przemyśle cukierniczym wszczęto energiczniejszą propagandę na rzecz produkcji rodzimej, firmy zagraniczne zaczęły się chwytać innych środków, któreby im ułatwiły dostęp do polskich rynków zbytu. Więc jedne uczyniły to przez zakładanie w Polsce swych filij fabrycznych. Wprawdzie taka firma zagraniczna produkująca w Polsce daje pracę robotnikowi w kraju, jednakże zyski osiągane z takiego warsztatu pracy wędrują do kieszeni kapitalistów obcych. Z tych kapitałów, wywożonych w ten sposób zagranicę, Polska żadnych nie otrzymuje korzyści: nie buduje się za nie w Polsce ani fabryk nowych, ani też nie powiększa się starych fabryk. Bo stara to jak świat prawda, że kapitał w obcym kraju działa tylko na swą wyłączną korzyść. Dlatego też firmy w Polsce oparte na kapitałach zagranicznych nie można stawiać na równi z firmami rdzennie polskimi i równego udzielać im poparcia. Tak samo za firmę rdzennie polską nie należy uważać przedsiębiorstwa, które uzyskawszy dajmy na to drogą licencji prawo używania firmy zagranicznej, pod znakiem takież firmy obcej sprzedaje swoje wyroby aczkolwiek w Polsce produkowane. Za uzyskanie takiej licencji płacić trzeba grubo, a kapitały te wędrują znowuż zagranicę.

Zatem wszyscy, trudniący się sprzedażą wyrobów cukierniczych powinni i te ważne rzeczy sobie jasno uświadamiać. Jeżeli chodzi o popieranie przemysłu rodzimego, to rozumieć należy pod tem wyroby pochodzące z rdzennie polskich firm, a takimi w polskim przemyśle cukierniczym są: „Goplana“, „Venetia“, E. D. Litwiński, „Wuka“. Zagłobiński i Podolski, „Karom“, Piasecki-Kraków, Wedel, Fuchs, Br. Iłowieccy, Kierski i wiele, wiele

innych przedsiębiorstw, których wybór jest naprawdę niezwykle duży. Nie mamy więc żadnego powodu do kupowania zagranicznych wyrobów cukierniczych.

Cech cukierniczy w Poznaniu występując więc na omawianem zebraniu z inicjatywą podjęcia walki z obcemi wyrobami cukierniczymi, podjął się temsamem zadania zaszczytnego i wysoce patriotycznego. Nie wątpimy też ani na chwilę, że w związku z zapoczątkowaniem tej akcji wyroby pochodzenia nie rdzennie polskiego, znikną bezpowrotnie przede wszystkim z tych cukierń, których właścicielami są fachowi cukiernicy. Przykład ten napewno znajdzie licznych naśladowców wśród innych kupców, tak, że niebawem w handlu wyrobami cukierniczymi znajdzie poparcie wyłącznie polska praca, będąca jedyną rękojmią uzależnienia się Polski od zagranicy.

Wł. B.

Zbliżające się wybory do Izby Rzemieślniczej w Poznaniu.

„W Monitorze Polskim“ Ministerstwo Przemysłu i Handlu ogłosiło statut Izby Rzemieślniczej, w którym to statucie znajdujemy także i regulamin wyborczy. Do chwili obecnej wybory do Izby Rzemieślniczej nie są jeszcze ogłoszone, ale należy przypuszczać, iż akt rozporządzenia ogłoszenia wyborów ukaże się najprawdopodobniej z końcem miesiąca października br.

Nieokreślony termin zbliżających się wyborów nie powinien wpływać na zaniedbanie przygotowania do akcji wyborczej przez organizacje rzemieślnicze, albowiem praca nas czeka olbrzymia, której nie można odkładać na ostatnie tygodnie.

Na terenach b. Kongresówki i Ziemi Wschodnich praca ta już wre w całej pełni; tam już organizują zjazdy powiatowe i okręgowe, aby w danej chwili nie być nieprzygotowanym, aby wszystkie kierownicze chrześcijańskie instytucje rzemieślnicze znalazły „wspólny język“ i wspólną platformę, by wreszcie stoczyć formalną batalję z rzemiosłem żydowskiem jako poważnym przeciwnikiem w akcji wyborczej.

W naszej dzielnicy rzecz ta wygląda inaczej. O żydach nie wspominamy, bo tych — dziękować Bogu — w naszym rzemiosle nie mamy, by mogli

z nami w akcji wyborczej iść w zapasy. O co inne nam idzie. Chcemy z tego miejsca podnieść i podkreślić, że w Izbie Rzemieślniczej nie powinno być miejsca na walki polityczne, gdyż zadaniem jej jest praca gospodarczo-społeczna i takich to członków, popierających tę ideę wybierać należy, gdyż wybory do Izby Rzemieślniczych różnią się zasadniczo od wyborów do Sejmu. A zatem:

Na członków Izby Rzemieślniczej wybierać potrzeba ludzi zdolnych, pracowitych, orjentujących się w zagadnieniach gospodarczo-społecznych, niczem nieskrępowanych, słowem rozporządzających swym czasem.

A teraz słów kilka co do samego regulaminu wyborczego.

Początkowe artykuły rozporządzenia o wyborach do Izby Rzemieślniczej określają, że kto z uwagi na zatarg z kodeksem karnym lub cywilnym miał do czynienia i był karany, ten nie posiada głosu wyborczego. Przepięstwa karne wymienione są według trzech kodeksów obowiązujących w trzech b. dzielnicach.

A więc prawo wybieralności posiadają rzemieślnicy o ile ukończyli 30 lat życia i conajmniej od trzech lat prowadzą samoistne własne warsztaty w okręgu Izby i nie skazani wyrokiem sądowym.

O zakwestjonowaniu prawie wybieralności rozstrzyga wyłącznie i ostatecznie Władza Przemysłowa Wojewódzka.

Wybory zarządza w naszej dzielnicy Województwo w odnośnych pismach oficjalnych i od tego momentu zaczyna się okres wyborczy.

Głosowanie odbywa się jednego dnia w całym okręgu Izby.

Głosować wolno tylko osobiście. Każdy wy-

borca ma prawo oddania jednego głosu w jednym tylko obwodzie wyborczym, w którym zostanie wpisany do spisu wyborców.

Dla przeprowadzenia wyborów teren działania Izby Rzemieślniczej dzieli się na 7 obwodów wyborczych, w sposób następujący:

1-szy obwód, obejmujący m. Poznań i powiat poznański;

2-gi obwód, obejmujący powiaty: rawicki, gostyński i leszczyński;

3-ci obwód, obejmujący powiaty: kępiński, strzeszowski, ostrowski i odolanowski;

4-ty obwód, obejmujący powiaty: krotoszyński, koźniański, koźmiński, jarociński i pleszewski;

5-ty obwód, obejmujący powiaty: nowotomyski, grodziski, wolsztyński, śmigieński i kościański;

6-ty obwód, obejmujący powiaty: międzychodzki, szamotulski i obornicki;

7-my obwód, obejmujący powiaty: śremski, średzki i wrzesiński.

Podział mandatów członków i ich zastępców pomiędzy poszczególne obwody wyborcze jest następujący:

1-szy obwód, 12 członków, 12 zastępców;

2-gi obwód 3 członków, 3 zastępców;

3-ci obwód 3 członków, 3 zastępców;

4-ty obwód 3 członków, 3 zastępców;

5-ty obwód 3 członków, 3 zastępców;

6-ty obwód 3 członków, 3 zastępców;

7-my obwód 3 członków, 3 zastępców.

Blizsze szczegóły objaśniające co do formuły komisji wyborczych i w którym czasie należy zgłosić listę kandydatów podamy w następnym numerze.

P. T.

Niniejszem mamy zaszczyt podać do łaskawej wiadomości, iż z dniem 1 października 1928 r. otwieramy

w Poznaniu, przy ul. Przemysłowej 27

HURTOWNIĘ SZKŁA

Przez dobór towaru, oraz skórą, rzetelną i fachową obsługą będziemy w stanie zadość uczynić wszelkiem wymaganiom naszych Szanownych Odbiorców.

Staraniem naszym będzie mieć stale bogato zaopatrzoną składnicę w szkło stołowe: prasowane, dmuchane, szlifowane i krysztaly.

Hurtownia Szkła

Michalak & Stypułkowski

Poznań, ul. Przemysłowa 27.

Dnia 25-go września 1928 r. zmarł po długich cierpieniach nasz członek i kolega w 46-tym roku nieodżałowanej pamięci

KAZIMIERZ KNAST

właściciel piekarni i cukierni przy ul. 3 Maja w Poznaniu

Sp. Zmarły był członkiem zarządu Cechu cukierniczego i Komisji egzaminacyjnej na mistrzów cukierniczych. Poza pracą zawodową udzielał się społecznie, toteż serdeczny żal po przedwczesnym zgonie pozostawia po sobie wśród kolegów.

Cześć Jego pamięci!

Korzystne źródła propagandy.

Sprawie propagandy w przemyśle cukierniczym poświęciliśmy już w naszym organie dużo miejsca. Do tego tematu powracać też będziemy i w przyszłości częściej, gdyż uważamy, że w tym kierunku uczynić winniśmy wszystko, aby szerokie warstwy społeczeństwa zachęcić do kupowania wyrobów cukierniczych. Możemy zaś cel ten osiągnąć tylko zapomocą celowej propagandy, zapoznawając publiczność z korzyściami, płynącymi ze spożycia wyrobów cukierniczych.

W poprzednich artykułach naszych podkreślaliśmy korzyści reklamy osiągnęte za pośrednictwem ogłoszeń umieszczanych w prasie. Dzisiaj natomiast pragniemy na inne źródło propagandy zwrócić uwagę.

Wiadomo, że w każdym niemal miasteczku mamy dzisiaj kilka Towarzystw. Każde z tych stowarzyszeń urządza od czasu do czasu przeróżne zabawy. Wystawia się na nich przeważnie własne bufety ze sprzedażą ciast, placka, kawy i herbaty. Ponieważ wypiek ciast w takich wypadkach spoczywa zwykle w rękach niefachowych, przeto nie dziwnego, że goście nie łakomią się zbyt na te wypieki. Inny wszakże zapewne sprawa wzięłaby obrót, gdyby bufety na tego rodzaju imprezach oddano w ręce fachowych cukierników. Oszczędzono by napewno w ten sposób dużo pieniędzy a goście byłiby zadowoleni z takiej fachowej obsługi. Cóż jednak z tego, kiedy nawet pp. cukiernicy sami nie kwapią się zbyt do wydzierżawiania bufetów na wspomnianych zabawach. Zniechęca ich do tego poprostu to, że na takich imprezach mało zarabiają a nieraz pokrywają zaledwie własne koszty. Skoro więc z tego założenia wychodzić będziemy, to niewątpliwie interes taki

jest niekorzystny. Lecz należałoby rzecz rozpatrzyć jeszcze pod innym kątem widzenia.

Przypuśćmy, że właściciel cukierni X, wydzierżawił bufet na zabawie jakiegoś stowarzyszenia. Po zakończeniu zabawy zliczył on kasę i przekonał się, że zbiory jego pokryją prawie koszty. Pan X zrazi się tem napewno i więcej takich interesów załatwiać nie będzie. O ile jednak p. X. będzie dalej patrzył niż na koniec własnego nosa, wtedy brakiem efektywnych dochodów nie będzie się on w tym wypadku zrażał, przeciwnie ubiegać się będzie także w przyszłości o to, aby mu bufet oddano. Bo powie sobie: efektywnych dochodów wprowadzić nie miałem, ale za to dzięki tej imprezie dotarłem swojemi wyrobami do tych gości, którzy nic o mojem przedsiębiorstwie nie wiedzieli a odtąd dużo z nich będzie moimi klientami. Dalej reklamowałem swoją firmę, utrwalając się w pamięci szerszego koła publiczności. Sukces zatem tą pośrednią drogą osiągnięty jest istotnie znacznie większy, aniżeli kilkaset złotych zysku osiągniętego bez tej celowej i niezawodnej propagandy.

Nie zaniedbujmy więc i tych źródeł propagandy, ale wykorzystujmy je w całej pełni, gdyż cukiernik reklamujący w ten sposób swe przedsiębiorstwo, wyjdzie na tem zawsze dobrze.

(—)

**Prosimy zwrócić uwagę
na nasz dział ogłoszeniowy!!**

Cukiernia p. Frąckowskiego w Chełmnie.

Od jednego z naszych współpracowników redakcyjnych, który objeżdżał Pomorze otrzymujemy następującą korespondencję.
Red.

Bawiąc na Pomorzu po raz pierwszy w tym roku zwiedziłem Chełmno. Po krótkim wypoczynku w hotelu wyszedłem na miasto w zamiarze udania się do cukierni na szklanę „porządnej” kawy i ciastko. Zatrzymuję więc na rynku pierwszego z rzędu przechodnia i proszę go o wskazanie mi solidnej cukierni. — Ot tam naprzeciwko — brzmiała odpowiedź — jest cukiernia p. Frąckowskiego, mogę ją panu polecić. — Czy tu niema wlecej cukierń? — pytam. — Owszem, są jeszcze dwie czy trzy, ale ja radzę panu iść do p. Frąckowskiego. Jak to jednak dobrze jest — pomyślałem sobie — gdy firma potrafi sobie zjednać takie zaufanie klienteli. Słuchając więc głosu mego przygodnego informatora, sypię do p. Frąckowskiego.

Zaraz przy wejściu do cukierni, co pierwsze w oczy bije, to bogato w przeróżne wyroby cukiernicze zaopatrzone bufet. Zestawienie wszelkich gatunków konfektów i ciast, znajdujących się na bufecie pod szkłem, zastałem tam niezwykle gustowne i estetyczne. Wystawa taka umieszczona tuż przy samem wejściu do cukierni musi mimowoli przychodnia zachęcać do kupowania. I znowu w cukierni p. Frąckowskiego, stojącej pod jego wybitnie fachowem kierownictwem, spotykamy się z tem, z czem chcielibyśmy się zetknąć w każdej cukierni, mianowicie, że bufet cukierniczy powinien bezwzględnie znaleźć pomieszczenie przy wejściu do lokalu, a nie gdzieś w przeciwnym końcu lokalu. Nie zawsze niestety na to zwraca się dostateczną uwagę, na czem cierpieć musi przedsiębiorstwo. Bo bufet umieszczony w kącie ubikacji nie podpada na pierwszy rzut oka a co zatem idzie, najefektowniejsza wystawa nie osiąga w takim razie swego celu.

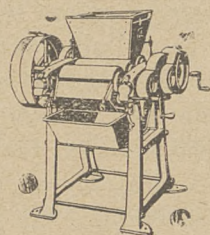
Po tem pierwszym nader przyjemnem wrażeniu w cukierni p. Fr. siadam przy stoliku opodal bufetu, aby poczynić dalsze spostrzeżenia i wynieść zeń dalsze doświadczenia. Za bufetem krzątały się dwie ekspedjentki przyodziane w bieluteńkie jak śnieg płaszcze z podwianymi białymi taśmami włosami. Obsługiwały one licznych gości z rzadką umiejętnością i uprzejmością, wykazując przytem dużo znajomości swego zadania. Słowem, „właściwi ludzie na właściwem miejscu”. Przysłowie to zawiera w sobie dużo prawdy. Urzeczywistnienie go w takim przedsiębiorstwie, jakim jest cukiernia, to jeden z walnych środków przyczyniających się do rozwoju cukierni. Do roz-

woju zaś cukierniczego warsztatu pracy nie wystarczy jakość i nawet sama taniość towaru, ale przede wszystkim umiejętność sprzedawania. Odpowiedzialne to zadanie ciąży właśnie na ekspedjentkach, co w całej pełni docenia ruchliwy właściciel wymienionej cukierni.

Co do wyrobów p. Fr. powiem krótko: kawa, herbata, czekolada, wypiek — pierwszorzędne. A lokale?

Na całość wymienionego przedsiębiorstwa składają się trzy czy cztery pokoje. Postarałem się oglądnąć wszystkie. Lokale co do przestrzeni są średniej wielkości. Na co jednak spojrzysz, wszystko aż pachnie za czystością. Urządzenie bardzo starannie utrzymane. Wszystkie ubikacje gustownie, nowocześnie odrestaurowane. Na ścianach wiszą w nieprzesadnej ilości stosowne obrazy. Słowem całość urządzenia robi na przebywających w lokalu jak najprzyjemniejsze wrażenie. Nie dziw przeto, że w tej wzorowej cukierni o tej porze dnia, w której zwykle cukiernie lubią świecić pustkami — zastałem licznych gości z towarzystwa, zających z niezwykłym apetytem smaczne słodycze.

To też właściciel wspomnianej cukierni, jak mnie osoby postronne i bliżej w tajemniczone na miejscu informowały, nie skarży się na brak powodzenia w swem przedsiębiorstwie, chociaż je prowadzi w małej prowincjonalnej mieścinie. Jest ono nadto skazane głównie na gości miejscowych, gdyż przyjezdnych jest w Chełmnie mało. Wprawdzie miasto należy do najśliczniejszych miast Pomorza, gdyż otaczają je zewsząd imponujące pola góryste a wśród nich płynie dumnie perła polskich rzek — Wisła. Chełmno także ze względu na swe dodatnie położenie pod względem zdrowotnym powinno co roku zwabić dużo letników szukających po całorocznych trudach i zdnojach zasłużonego wytchnienia. Jeżeli

Fabryki czekolady,
cukiernie i piekarnie

najkorzystniej nabędą

**MASZYNY
I PRZEBORY**

W BIURZE TECH.-HANDL.

ARUTR BUKI

Warszawa, Sienkiewicza 3. — Tel. 212-03

Oferty i prospekty darmo.

więc Chełmno tego celu dotąd dopiąć nie mogło, to także duże w tem zasługi niedomagającej komunikacji kolejowej szczególnie na linii Toruń-Chełmno. A szkoda bo dopływ przyjezdnych daje się miastu poważnie we znaki, jak nie mniej cierpią na tem miejscowe warsztaty cukiernicze.

W każdym razie z powyższego wynika, że cukiernia może mieć również dobre powodzenie na prowincji, że życie cukiernicze nie powinno się skupiać jedynie w Warszawie, Poznaniu, Lwowie i Krakowie. Rozwój wspomnianej cukierni w Chełmnie dowodzi, że w każdej miejscinie może cukiernik znaleźć wdzięczne pole działania, do tego potrzeba tylko jednego — trzeba umieć! Powyższą cukiernię stawiamy za wzór innym cukierniom prowincjonalnym może nawet wbrew woli zasłużonego kolegi Frąckowskiego. Zechce on jednak wybaczyć nam to drobne nadużycie, oddając się z nami nadziei, że uwagi niniejsze przysłużą się dobrej sprawie.

w. b.

P. p. pomocnikom gastronomicznym do wiadomości.

W lokalach poznańskich, a także w niektórych cukierniach pomocnicy gastronomiczni wręczają gościom przez nich obsługiwany rachunki pisane na kartkach bloczkowych, na których umieszczona jest reklama niemieckiej firmy „Sarotti“. P. p. pomocnicy gastronomiczni czynią to nieraz z wszelką skrupulatnością i sumiennością, wystawiając taki rachunek gościowi nawet wtedy, gdy należność nie przekracza kwoty 65 gr. Z tego wynikałoby, że odnośni panowie otrzymują w tym kierunku specjalne instrukcje, inaczej nie bawiliby się w wypisywanie rachunków przy drobnych kwotach. Cel zatem jest jasny; nie chodzi tu tyle o doręczanie gościom rachunków, ile o reklamowanie odnośnej firmy. Wyjaśniamy zatem co następuje:

Firma „Sarotti“, fabryka czekolady jest przedsiębiorstwem niemieckim. Ma ona swą główną siedzibę w Berlinie, (Berlin-Tempelhof). Poza tem posiada filję w Gdańsku. Kierownictwo tej firmy wydało w swoim czasie do swych klientów w Niemczech cyrkularz, w którym zapewnia wszystkich Niemców, że w swej filji w Gdańsku **nie zatrudnia ani jednego robotnika polskiego.**

A zatem fakty mówią same za siebie. Podając powyższe do wiadomości p. p. pomocników gastronomicznych, nie prosimy ich o nic, bo znając ich wysokie poczucie godności narodowej, wierzymy, że po przeczytaniu powyższego będą sami wiedzieli, jakie wobec tego rodzaju firmy hakatystycznej zająć stanowisko. Bo niepodobna udzielić poparcia przedsiębiorstwu, które ogłasza jawny bojkot robotnika polskiego.

w. b.

Pomysłowa reklama cukiernika londyńskiego.

Wiadoma rzecz, że wielkie firmy wysilają się na coraz to nowe pomysły reklamy. Na niezwykle pomysł pod tym względem wpadł pewien londyński cukiernik.

W jednej z gazet londyńskich ukazał się opis zajścia pary kochanków, które miało miejsce właśnie przed ową cukiernią. Zakochany rozmawiał ze swą niewierną kochanką w dość energiczny sposób, przy czem wybił szybę okna wystawowego. Rozbita szyba ściągała tłumy ciekawych.

Ale nie na tem koniec. Następnego dnia pojawiło się w tej samej gazecie ogłoszenie, w którym opuszczona narzeczona wzywa swego gwałtownego kochanka do spotkania się w tejże cukierni celem pogodzenia się. Naturalnie o oznaczonym czasie zeszli się ciekawi, ale spotkało ich rozczarowanie, gdyż zakochani nie zjawili się.

Następnego dnia ukazało się wyjaśnienie w gazecie. „Nelly, tak było na imię narzeczonej, nie stała się, bo uległa wypadkowi“.

Owa historia miłosna ciągnęła się w gazecie przez pewien czas, a zawsze naznaczono sobie jako miejsce spotkania ową cukiernią. Na koniec polecił pomysłowy cukiernik wystąpić pewnemu panu i pani jako parze zakochanej i odegrać na oczach gapiów wzruszającą scenę pojednania, która zakończyła się w oknie wystawowym przy wybornej kawie i jeszcze lepszych smakołykach.

Setki ciekawych, przyglądając się tym specjałom, uległo sugestji i tłumnie podążyło do składu, aby się uraczyć przysmakami. Cukiernia zamieniła się odtąd na klasyczny lokal dla zakochanych.

PROSIMY

odnowić prenumeratę na czwarty kwartał 1928 r

Blankiet P. K. O. załączamy

Poświęcenie „Bursy Rzemieśln.” w Kościanie.

W ubiegłym miesiącu odbyło się w Kościanie w Wojew. poznańskim uroczyste poświęcenie Bursy rzemieślniczej, którego dokonał tamtejszy proboszcz ks. Bednarkiewicz w obecności licznej grupy obywateli z kół rzemieślniczych i innych, życząc w podniosłych słowach nowopowstałej placówce błogosławieństwa Bożego i pomyślnego rozwoju.

Historję powstania Bursy Rzemieślniczej przedstawił zebrany przewodniczący p. Józef Wypych, który podkreślił w swej mowie ten znamienity fakt, że dopiero trzecia bursa taka z całego województwa powstaje w Kościanie. Ma ona wytknięty swój szlachetny cel dla młodzieży rzemieślniczej, a zwłaszcza tej która nie mając na miejscu rodziców lub krewnych, może swobodnie i mile poza godzinami pracy czas spędzić na nauce i uczeiwej rozrywce. Pozatem bursa ta służyć będzie cechom na lokal zgromadzeń i rozmaite uroczystości rzemieślnicze.

Inicjatywę do wybudowania tej ważnej placówki dało Towarzystwo Przemysłowe jeszcze przed wojną światową, która zniweczyła chwilowo zamierzony cel i dopiero wystawa przemysłowo-rolnicza w r. 1924 dała właściwy początek urzeczywistnienia tych planów. Tow. Przemysłowe otrzymało bowiem z tej wystawy 500 zł, które złożyło jako fundusz żelazny na burzę. W październiku 1927 r. wystosował Komitet Budowy Bursy Rzemieślniczej odezwę do Wydziału Pow., samorządów, spółdzielni bankowych i większych przedsiębiorstw przemysłowych z tym skutkiem, że wpłynęło ze składek 5 883 80 zł, co umożliwiło Komitet do rozpoczęcia budowy. Grunt i fundamenty gmina m. Kościana ofiarowała bezpłatnie. Koszta budowy przeniosą 9.000 zł i w tym celu potrzebne są dalsze składki, które Komitet najchętniej przyjmuje. Komitet Budowy tworzą pp.: J. Wypych, J. Gątownski, Feliks Makowski, Ig. Kubacki i Bol. Romanowski.

Po zaznajomieniu zebranych z historją powstania bursy i wręczeniu kluczy — nastąpiły dalsze przemówienia i życzenia i to: ks. prob. Bednarkiewicza, oraz pp.: wicepr. Izby Rzem. J. Staszaka, członka Magistratu M. Dónaja, zast. przew. Rady miejskiej Tadeuszaka, prezesa okr. Tow. Przem. Wyrzykowski i ks. mans. Stróżyńskiego, patrona młodzieży.

Na zakończenie przewodniczący p. 6. Wypych podziękował wszystkim ofiarodawcom za przyczynienie się do stworzenia tej oświatowej placówki, nad którą czuwać i wedle sił starać się będzie o jej dalszy rozwój na pożytek rzemiosła polskiego.

A zatem ogłaszaj się często i stale w najpoczytniejszym piśmie zawodowym

„Przeglądzie Cukierniczym“

a skutek osiągniesz pewny.

POZNAŃ, UL. KRASZEWSKIEGO 12 - TEL. 61-82

WAFLE

w arkuszach, grube i cienkie, bomby, muszle, babeczki, oraz różne figurki wafłowe po cenach bardzo przystępnych dostarcza

Fabryka wafli M. Gliksman
Aleksandrów Kuj.

P.s. Cenniki na żądanie.

Cenniki na żądanie.

Najlepszą lokatą oszczędności jest ubezpieczenie na życie!

Krajowe Ubezpieczenie na Życie w Poznaniu

ul. Pocztowa 19

tel. 41-12, 23-81, 53-72

Jedyna instytucja samorządowa w Polsce

o charakterze publiczno - prawnym

Zawiera ubezpieczenia życiowe wszelkiego rodzaju, z rewi-
zją lekarską i bez rewizji lekarskiej na złote, franki i dolary

Bez badania lekarskiego od 100 do 3000 złotych — Z badaniem lekarskim od 3000 złotych począwszy

Najpewniejszą lokatą posagową jest ubezpieczenie życiowe!

Poznań, dnia 17. września 1928.

Niniejszem donosimy naszym Szanownym Odbiorcom, że powierzyliśmy firmie „Hurtownia Cukiernicza“ wł. Janusz Adamski, Poznań, ul. Nowa 10 wyłączną sprzedaż na Woj. Poznańskie naszych bezkonkurencyjnych półfabrykatów. Prosimy zatem uprzejmie wszelkie zamówienia z całym zaufaniem skierowywać do wyżej wymienionej firmy.

W A N D A
Fabryka Czekolady, Konfektów
i Marcypanów
Bydgoszcz, ul. Długa 66.

Powołując się na powyższe ogłoszenie, zawiadamiam, że objąłem wyłączne zastępstwo na Woj. Poznańskie i stale posiadam na składzie w ogromnym wyborze li tylko świeże niedoścignionej jakości wyroby Fabryki Czekolady, Konfektów i Marcepanów „WANDA“, i to: marcepan, masę do pieczenia, nugat orzechowy, grybarz, masę kakaową i t. d., tak że najwybredniejszym wymaganiom Pp. Klienteli zadość uczynić potrafię. Na życzenie wysyła się próby marcypanów i masy do pieczenia.

Dziękując za dotychczasowe zaufanie, kręśię

z poważaniem
HURTOWNIA CUKIERNICZA
JANUSZ ADAMSKI
Poznań, ul. Nowa 10.

Sprawa własnego pawilonu rzemieślniczego na P. W. P.

W tych dniach p. premier Bartel przyjął na dłuższej audjencji delegację rzemiosła wszystkich dzielnic Rzeczypospolitej w sprawie uzyskania 200.000 zł tytułem pożyczki na wzniesienie pawilonu rzemieślniczego na Powszechnej Wystawie Krajowej.

W delegacji uczestniczyli pp.: Juszcak, syndyk Poznańskiej Izby Rzemieślniczej, dyrektor P. W. K. dr. Piechocki, Żakowski, dyrektor Zjednoczenia Związków Cechów w Poznaniu, Dudkowski, syndyk Izby Rzemieślniczej w Bydgoszczy, Bischoff, syndyk Izby Rzem. w Grudziądzu, poseł Sobota, prezes Izby Rzem. Wąs z Katowic, Kossobudzki, prezes Izby Rzemieśl. w Krakowie, Piekarski, sekr. gen. Centralnego Tow. Rzem. w Warszawie, Maciejewski, przedstawiciel Związku Rzem. w Warszawie, inż. Czerniakow i poseł Rasner, jako przedstawiciele rzemiosła żydowskiego.

Delegacja w przedłożonym premierowi memorjałe prosiła o udzielenie 200.000 zł pożyczki, za którą całkowitą gwarancję przyjąłby Izby Rzemieślnicze. Z uzyskanej pożyczki na P. W. K. wzniesionooby pawilon

o powierzchnię zabudowanej 2500 m.² z tego 500 m.² jako podcienia, to jest dach na słupach bez ścian.

Wystawienie pawilonu przeznaczonego specjalnie dla rzemiosła jest koniecznym warunkiem, w przeciwnym bowiem razie ekspozyty warsztatów rzemieślniczych, rozproszone po szeregu pawilonów, nie dałyby całkowitego obrazu zdolności produkcyjnej rzemiosła, jak również i jego siły liczebnej. Jeśli zaś idzie o udzielenie przez rząd na ten cel pożyczki, to skarb państwa może ją z całym spokojem rzemiosłu udzielić, gdyż znajduje na nią pełne pokrycie w 15 proc. dodatku do świadectw przemysłowych przeznaczonych dla Izb Rzemieślniczych. Dodatek ten płacą rzemieślnicy z całej Polski, nawet w tych środowiskach, w których jeszcze nie ma Izby.

W odpowiedzi na przedłożenia delegacji, p. premier stwierdził konieczność udziału rzemiosła w P. W. K., zapewniając, iż po porozumieniu się z ministrowi handlu i przemysłu, jak i z ministerstwem skarbu zrobi dla spełnienia postulatów rzemiosła wszystko, co będzie leżało w zakresie możliwości. Konkretna odpowiedź zapadnie w najbliższych dniach.

Z RYNKÓW

Masło.

Na światowych rynkach masła tj. w Berlinie i Londynie panuje tendencja mocna, ceny zwyżkują wskutek sezonowego zmniejszenia produkcji. Z mocną tendencją należy się liczyć aż do późnej jesieni, dopóki nie ożywią się transporty masła kolonjalnego. Ceny na rynku krajowym są mocniejsze.

Jaja.

Jaja wykazują zagranicą tendencję słabszą, natomiast w kraju zaznaczył się większy popyt, chociaż w cenach nie zaszły większe zmiany.

Min. Przemysłu i Handlu wyjaśnia, że wydanie przepisów wykonawczych do dekretu o uregulowaniu wywozu jaj uległo wprawdzie pewnej zwłoce, niemniej przepisy te ukażą się w najbliższych tygodniach i określą szczegółowo cały tryb postępowania przy rejestracji firm, które będą uprawnione do wywozu jaj. Ogłoszenie przepisów nastąpi co najmniej na miesiąc przed ich wejściem w życie.

Cukier.

Sytuacja na międzynarodowych rynkach cukrowych jest w dalszym ciągu wysoce depremująca. Znaczne sprzedaże cukru kubańskiego na rynkach europejskich powodują nową zniżkę cen, które obecnie doszły do poziomu, nienotowanego od szeregu lat. Kryształ biały typu B sprzedawany jest na rynku londyńskim po 13,5 f. szt. za tonnę, co dla polskiego kryształu typu A stanowi zaledwie 12 f. szt. za tonnę cif Londyn. Przy takiej cenie, zwiększają się oczywiście straty eksportowe naszego cukrownictwa i odbijają się na rezultatach bilansowych polskich przedsiębiorstw przemysłu cukrowniczego.

Ceny cukru w Czechosłowacji zostały podwyższone o 60 koron na 100 kg.

Kawa.

Kawy brazylijskie mają na rynkach zagranicznych tendencję wybitnie zwyżkową, na rynku krajowym panuje tendencja mocna, chociaż ceny na razie zwyżce nie uległy.

Migdały.

Migdały wykazują na rynkach zagranicznych tendencję również zwyżkową. Ceny ich w ostatnich czasach silnie się podniosły. Ponieważ poza tem cło na te artykuły jest u nas po waloryzacji bardzo wysokie, gdyż wynosi o 72 procent więcej, aniżeli w poprzednim sezonie, obawiać się należy poważnego wzrostu cen, zwłaszcza przed świętami.

Rodzynki.

Rodzynki drożeją również ze względu na wymówienie przez Grecję traktatu handlowego z Polską, wskutek czego odpadają obecnie wszelkie ulgi przy ich wywozie.

Uwoce.

Grusze i śliwy obrodziły w tym roku dobrze. Ceny hurtowe w stosunku do cen detalicznych są niewspółmiernie niskie. „Węgierki“ w hurcie sprzedawane są po 20—30 gr. za 1 kg, grusze gorsze, gatunków nierasowych po 30—40 gr. za 1 kg, lepsze gatunki od 70 gr. do 1 zł za kilo.

Jabłka obrodziły gorzej, to też i ceny za nie są wyższe. Naogół biorąc, jabłka sprzedawane są od 20 groszy do 1,40 zł za 1 kg zależnie od gatunku.

Komunikat Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu.

W sprawie przeprowadzenia aktualnych i pilnych badań dot. stosunków gospodarczych na Śląsku Niem. Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu prosi niniejszem uprzejmie wszystkie Związki, firmy i osoby zainteresowane o łaskawe przesłanie względnie zakomunikowanie ustnie lub drogą telefoniczną do dnia 10 października 1928 r. swych uwag i postulatów w dziedzinie komunikacyjnej co do kwestji połączenia kolejowego np. Poznań-Wrocław, taryf kolejowych, np. taryf bezpośrednich, komunikacji pocztowej (pieniężne przekazy, przesyłki za pobraniem, czeki itp.) następnie komunikacji lotniczej np. Gdańsk-Poznań-Wrocław itp.

NA SPŁATY!

Materiały na płaszcze i ubrania,

Jedwabie, płótna, firany,

Konfekcja damska i męska,

Bielizna stołowa,

Bielizna damska i męska,

Obuwie

poleca

Roman Piotrowski

Poznań, Wodna 22 I.

Telefon 52-60

Telefon 52-60

PAROWA FABRYKA KARMELKÓW CUKRÓW
DESEROWO-CZEKOLADOWYCH
I MARMELAD

TEL. 20 43.

Ed. Litwiński

TOW. Z OGR. POR.   **POZNAŃ**

UL. WARSZAWSKA 9/10.

KAWA - HERBATA

SPECJALNOŚĆ: Wyborowe mieszanki kawy i herbaty dla cukierni i restauracji. — Dostawa franko pocztą lub koleją.

ZŁOTY MEDAL
na Wystawie Gastronomicznej
1927 roku

MAŁECKI - WAŃSKI

IMPORT KAWY - HERBATY - PALARNIA KAWY

W. GARBARY 23 **POZNAŃ** TEL. 3166 i 1145

ETYKIETY

PIECZĄTKI OPASKI

TŁOCZONE en relief

wykonuje firma

JÓŻWIAK

Poznań, Wierzbicice 15

MECHANICZNA FABRYKA

WYROBOW PAPIEROW.

STALI ODBIORCY OTRZYMUJĄ ETYKIETY NA POCZĘKANIU.

NAJTANIEJ

kupisz: fajans, szkło stołowe, sztucce Frageta
porcelanę, kryształ, galanterję w firmie

FELIKS STASZEWSKI

POZNAŃ, 27 GRUDNIA 5. TEL. 3555

POLECAM:**H·C**

Migdały, Orzechy rozmaite, Kawę wyborową, Herbatę, Masło kakaowe
Sultanki, Koryntki, Kakao, Masę kakaową, Masę marcepanową i do
pieczenia, Kokos, Owoce suszone w cukrze, Puder cukrowy i kukury-
dzowy, Kuwertury, Agar-Agar, Staniol, Pudełka do cukierków oraz
wszelkie przybory pap. — Maszyny i rozmaite przybory dla cukiernictwa.

HURTOWNIA CUKIERNICZA

JANUSZ ADAMSKI

POZNAŃ - UL. NOWA 10. TELEF. 17-26

Tani Skład

POZNAŃ ^{UL.} WROCŁAWSKA 10

to najtańsze źródło zakupu,
bo ceny za dobry towar ma najniższe:

Przekonałem się kilkakrotnie

Własna fabryka — własne wykonanie z wypróbowanych
materiałów, mocno i dobrze odszyte przez poznańskich
krawców. Krój wspaniały!

poleca specjalnie

UBRANIA GRANATOWE

po ciałwszy od **22— zł** do
najlepszych

Z WYKWINTNYCH KAMGARNÓW

Palta - Raglany - Piżeki - Ubrania zwykłe - Spodnie space-
charlestony - knikiery - bryczesy itd. rowe

Płaszcz gumowe i impregnowane (Bourbery) - Kurtki skórzane

MATERJALY w wszelkich rodzajach i kolorach w wielkim wyborze

Szan. P. P. Klientom zamieszkałym na prowincji, wysyłam przy łask. zapotrzebowaniu na
życzenie odpowiednie próby. — Proszę dokładnie zważać na firmę

MODNE
UBRANIA
W KRAJE

w najpiękniejszych
kolorach już od

35 zł do najlepszych
materiałów
BIELSKICH

„Tani Skład“**Wrocławska 10**

narożnik ul. Gołębiej.

3 okna wystawne. — Proszę żądać cennik